

๑๑

อนาถปิณฑิกเศรษฐี
(บรรลุมรรณ)

ผู้ใดยึดเอาพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ว่าเป็นสรณะ
ผู้นั้นเห็นอริยสัจ ๔ ด้วยปัญญาอันชอบ
สรณะของผู้นั้นเป็นสรณะอันเกษม เป็นสรณะอันสูงสุด
บุคคลอาศัยสรณะนี้แล้ว ย่อมหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (บรรลุธรรม)

๓๔๓

ตถาคต คือ ธรรมกาย ตถาคตเป็นชื่อของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การที่เราระลึกถึงพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้สมบูรณ์พร้อมด้วยวิชา และจรณะ จะทำให้เราผูกพันกับพระพุทธองค์ใจจะบริสุทธิ์ผ่องใส ถ้าเรานึกถึงท่านตลอดเวลา ดวงจิตจะถูกปรับปรุงให้บริสุทธิ์ขึ้น ยิ่งสะอาดบริสุทธิ์ก็ยิ่งมีอานุภาพ ความบริสุทธิ์เป็นทางมาแห่งมหากุศล จะบริสุทธิ์ได้ใจต้องหยุดนิ่ง เพราะฉะนั้นการทำภาวนาจึงเป็นการชำระใจให้สะอาดบริสุทธิ์ที่สุด

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน สามัญญผลสูตร ว่า

“ผู้ใดยึดเอาพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ว่าเป็นสรณะ ผู้นั้นเห็นอริยสัจ ๔ ด้วยปัญญาอันชอบ สรณะของผู้้นั้นเป็นสรณะอันเกษม เป็นสรณะอันสูงสุด บุคคลอาศัยสรณะนี้แล้ว ย่อมหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้”

ที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุดของมวลมนุษยชาติ ไม่มีสิ่งอื่นใดที่จะประเสริฐยิ่งไปกว่าพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ๓ อย่างนี้เท่านั้นที่เราพึ่งแล้วสามารถพ้นจากทุกข์ได้ ถ้าเราหมั่นระลึกถึงท่านอยู่เสมอ ใจเราจะสะอาดบริสุทธิ์เพิ่มขึ้น จะเป็นเหตุให้ใจเราละเอียดอ่อน และเข้าถึงพระรัตนตรัย และเมื่อเราปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธองค์อย่างถูกต้อง เราจะ

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (บรรลุธรรม)

๓๔๔

รู้เห็นไปตามความเป็นจริงที่เรียกว่า อริยสัจ เห็นด้วยปัญญา
อันชอบซึ่งเป็นปัญญาที่นำไปสู่ความหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวง

พระพุทธหรือพุทธรัตนะมีลักษณะเป็นกายแก้ว สมบูรณ์
ด้วยลักษณะมหาบุรุษทุกประการ ประทับนั่งขัดสมาธิคู้บั๊งบังลังก์
อยู่ในกลางตัวของเราทุกคน เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวของคน
ทุกคน พระธรรมหรือธรรมรัตนะเป็นดวงธรรมใสสว่างอยู่กลาง
พุทธรัตนะ พระสงฆ์หรือสังฆรัตนะเป็นกายธรรมที่ละเอียดอ่อน
อยู่ในกลางธรรมรัตนะ รัตนะทั้ง ๓ นี่เป็นสิ่งที่ต้องยึดไว้เป็นที่
พึ่งให้ได้ จะยึดเอาเป็นที่พึ่งได้ ต้องทำให้หยุดนิ่งอย่างเดียว
เท่านั้น เมื่อหยุดถูกล่วงก็จะเข้าถึง และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับ
ท่าน หากทำได้อย่างนี้ ก็ชื่อว่าได้สละของที่พึ่งที่ระลึกอันเกษม

*ครั้งหนึ่งในสมัยพุทธกาล ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีได้
นำบริวารบรรทุกสินค้า ๕๐๐ เล่มเกวียนไปค้าที่กรุงราชคฤห์
เมื่อเดินทางมาถึงบ้านของท่านราชคหเศรษฐีซึ่งเป็นสหาย
ในเวลาเย็น ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีสังเกตเห็นสหายมัว
สาละวนอยู่กับการสั่งคนใช้ให้ผ้าฟืน หุงข้าว ทำอาหารที่มีรสเลิศ
ตกแต่งสถานที่ให้สวยงาม แต่ก็สั่งงานด้วยใบหน้าที่เบิกบาน

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (บรรลุธรรม)

๓๔๕

ผ่องใส จึงเกิดความสงสัยว่าเพื่อนของเราไม่ให้การต้อนรับเรา เหมือนที่เคยเป็น จะมีพระราชามหากษัตริย์เสด็จมาที่บ้าน หรือจัดงานวิวาหมงคลกันแน่ จึงได้ถามเรื่องที่เกิดขึ้นทั้งหมด

ท่านราชคหเศรษฐีจึงบอกว่า บัดนี้ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จอุบัติขึ้นแล้วในโลก ในวันพรุ่งนี้เราจะถวายภัตตาหาร และทำสักการะใหญ่แด่พระพุทธรูปพร้อมด้วยเหล่าพระอรหันตสาวก เมื่อท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีได้ฟังเพียงคำว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จอุบัติขึ้นแล้วในโลกเท่านั้น ก็เกิดความปีติปราโมทย์ใจอย่างไม่มีประมาณ

มหาปิตีได้แผ่ชวนไปทั่วสรรพางค์กายอยู่เป็นเวลานาน ท่านเศรษฐีถึงกับกำหนดอะไรไม่ได้ ท่านถามสหายถึง ๓ ครั้ง สหายก็ได้บอกเรื่องอันเป็นมหามงคลนั้นให้ท่านทราบถึง ๓ ครั้ง เช่นกัน ท่านเศรษฐีได้เปล่งอุทานว่า “โอโฮ พุทฺโธ พระพุทธเจ้าบังเกิดขึ้นแล้ว การบังเกิดขึ้นของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นการยาก แต่พระองค์ก็ได้เสด็จอุบัติขึ้นแล้ว”

ท่านได้ถามสหายว่า “ตอนนี้พระบรมศาสดาประทับอยู่ที่ไหน เราจะไปเฝ้าพระองค์เดี๋ยวนี้แหละ” สหายเห็นว่าท่านเศรษฐีเพิ่งจะเดินทางมาถึง ยังไม่ได้พักผ่อน จึงกล่าวทัดทานว่า “พระองค์ประทับอยู่ที่ป่าสิตวัน ขอให้ท่านพักผ่อนก่อนเถิด

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (บรรลุนิพพาน)

๓๔๖

ในวันรุ่งขึ้นท่านจะได้เฝ้าพระบรมศาสดาที่บ้านของเรานี้แหละ”

คืนนั้นท่านเศรษฐีมีจิตส่งไปถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดเวลา ไม่มีความคิดถึงเรื่องการทำมาค้าขาย หรือแม้กระทั่งอาหารเย็นก็ไม่ยอมรับประทาน เพราะท่านมีปิติเป็นรักษาหาร จึงขึ้นไปพักผ่อนบนปราสาทชั้นที่ ๗ แล้วสาธยายคำว่า “พุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธ” ระลึกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นอารมณ์และนอนหลับไปด้วยความอ่อนเพลีย

เมื่อปฐมยามล่วงไปท่านเศรษฐีได้ตื่นขึ้นมาด้วยใจที่ผูกพันกับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านเห็นแสงสว่างประดุจประทีปพันดวงลูกโพล่ง ปรากฏเกิดขึ้นในกลางตัว แสงสว่างนั้นสว่างยิ่งกว่าดวงอาทิตย์ยามเที่ยงวัน ท่านเกิดปีติมาก จึงอยากจะเห็นพระบรมศาสดาเร็วๆ แต่เมื่อลืมตาสังเกตดูดวงจันทร์บนท้องฟ้า จึงรู้ว่าปฐมยามเพิ่งจะล่วงไปเท่านั้น ยังไม่ถึงเวลาเช้า จึงล้มตัวลงนอนต่อ

พักผ่อนได้ไม่นานก็รู้สึกตัวตื่นขึ้นมาอีก ด้วยอานุภาพของแสงสว่างภายในและความปิติที่ท่านได้สัมผัส แต่พอสังเกตดูดวงจันทร์มัชฌิมยามเพิ่งจะผ่านพ้นไปจึงล้มตัวลงนอนต่อไปอีก ท่านเศรษฐีได้ตื่นขึ้นมาใหม่ในเวลาใกล้ปัจฉิมยาม เนื่องจากท่านมีความปีติมาก ไม่อาจที่จะรอคอยเพื่อเข้าเฝ้าพระพุทธองค์

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (บรรลุนิพพาน)

๓๔๓

ในวันรุ่งขึ้นได้ จึงตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวเดินทางไปเข้าเฝ้า
พระบรมศาสดาทันที

ตามปกติแล้วคุณหาสน์ของราชคหเศรษฐี จะปิดประตู
ลงกลอนเป็นอย่างดี จะถูกเปิดอีกครั้งในวันรุ่งอรุณของวันใหม่
แต่ด้วยพุทธานุภาพ เหล่าเทวดาประจำบ้านทั้งหลาย เห็นความ
ตั้งใจอย่างแรงกล้าของท่านเศรษฐีแล้ว จึงประชุมกันว่า “มหา
เศรษฐีท่านนี้ออกไปเพื่อจะเข้าเฝ้าบุคคลผู้เลิศในโลก นับเป็นสิ่ง
ที่น่าอนุโมทนาสาธุการยิ่งนัก ควรแล้วที่พวกเราจะส่งเสริม
ให้ท่านเศรษฐีได้สมหวัง” จึงบันดาลให้ประตูปราสาทเปิดออก
ได้เป็นอัศจรรย์

ในขณะที่เดินทางไปนั้นหนทางก็มีดมิด และมีมนุษย์
ออกหากินมากมายในตอนกลางคืน เมื่อพวกมนุษย์ปรากฏ
กายให้เห็น ผุ่งสุนัขส่งเสียงร้องเห่าหอน ท่านเศรษฐีไม่เคยออก
จากบ้านตามลำพังในยามค่ำคืน จึงเกิดความกลัวจนพองสยอง
เกล้า แต่เมื่อเจริญพุทธานุสติ น้อมใจเจริญระลึกนึกถึงพระพุทธเจ้า
ความสว่างภายในก็ปรากฏเกิดขึ้นมาอีก ทำให้ความมืด และ
ความกลัวอันตรธานหายไป

พอสักครู่หนึ่งท่านเศรษฐีก็เกิดความวิตกกังวลว่า จะถูก
มนุษย์ทำร้ายบ้าง จะถูกมนุษย์ทำร้ายเอาบ้าง เมื่อจิตไม่ตั้งมั่น

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (บรรลุลหกรรม)

๓๔๘

จึงเกิดความกลัวขึ้นมาอีก คิดจะเดินทางกลับ เพื่อรอให้รุ่งเช้า
เสียก่อนตั้งหลายหน แต่คนุษย์ที่เป็นลัษมาทิกฐิได้ส่งเสียงให้
กำลังใจว่า “จงก้าวเดินต่อไปเถิดท่านเศรษฐี ช้างแสนหนึ่ง
ม้าแสนหนึ่ง รถเทียมด้วยม้าอัสตรแสนหนึ่ง ก็ไม่ถึงเลี้ยวที่ ๑๖
แห่งการย่างเท้าไปก้าวหนึ่งของท่าน เพื่อไปหาพระบรมศาสดา
ขอท่านจงก้าวเดินต่อไปเถิด”

ขณะที่ท่านเศรษฐีเดินเข้าไปในป่าช้านั้น ได้เห็นพระผู้มี
-พระภาคเจ้ากำลังเสด็จจรงกรมอยู่แต่ไกล พระองค์ได้ตรัสเรียก
ชื่อของท่านเศรษฐีว่า “ดูก่อนสุทัตตะ เข้ามาเถิดท่านอย่าได้
กลัวไปเลยตถาคตกำลังรอรอยู่” เมื่อได้ยินพระพุทธรองค์ตรัส
เรียกชื่อเดิมของตน ก็ยิ่งปีติใจมากท้งๆ ที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน
เลย แต่พระพุทธรองค์ทรงปราศรัยได้ถูกต้อง ท่านเศรษฐีก็ยิ่ง
เกิดความเลื่อมใส จึงได้เข้าไปถวายบังคมแทบพระบาทของ
พระพุทธรองค์

ท่านเศรษฐีกราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระองค์
ประทับอยู่เป็นสุขดีหรือพระเจ้าข้า” พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัส
ตอบว่า

“พราหมณ์ผู้ดับกิเลสเสียได้แล้ว ไม่ติดอยู่ในกามทั้งหลาย
เป็นผู้เยือกเย็น ปราศจากอุปธิ ย่อมอยู่เป็นสุขตลอดเวลา ผู้ที่

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (บรรลุธรรม)

๓๔๕

ตัดค้นหาเครื่องเกี้ยวข้องได้หมดแล้ว กำจัดความกระวนกระวาย
ในใจเสียได้ เป็นผู้มีใจสงบ ย่อมอยู่เป็นสุข เพราะมีใจหยุดนิ่ง
ดีแล้ว”

จากนั้นพระองค์ได้ตรัสพระธรรมเทศนา จนท่านเศรษฐี
เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน ได้บรรลุธรรมเป็นพระโสดาบัน
มีความศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัย ท่านได้เข้าถึงความเป็น
พระอริยเจ้า เพราะมีใจมุ่งตรงต่อบุคคลผู้ประเสริฐสุดไม่หวั่นเกรง
ต่ออุปสรรคใดๆ แม้จะรอเวลาให้สว่างก็ส่ายเกินไป ใจจดจ่อ
เป็นหนึ่ง จึงเข้าถึงพระรัตนตรัยในที่สุด

พวกเราที่เช่นเดียวกัน จะต้องมีใจแน่วแน่ มุ่งตรงต่อ
หนทางของพระนิพพาน มีใจเป็นหนึ่งไม่หวั่นไหวต่อสิ่งใดทั้งสิ้น
เพราะเส้นทางบุญที่เรากำลังดำเนินอยู่นี้ เป็นเส้นทางที่ถูกต้อง
ที่สุด เป็นทางเอกสายเดียวที่จะนำเราไปสู่ความบริสุทธิ์หลุดพ้น
นำพาตน และสรรพสัตว์ไปถึงที่สุดแห่งธรรม ดังนั้นนักสร้าง-
บารมีจะต้องไม่มีคำว่าหวาดกลัว วิดกกังวลหรือท้อแท้อยู่ในใจ
มีแต่ดวงใจที่มุ่งมั่นเด็ดเดี่ยว ก้าวเดินต่อไปสู่มหาอมตนิพพาน
เพราะฉะนั้นอย่าท้อถอยในการสร้างบารมี ให้ตั้งใจปฏิบัติธรรม
ให้เต็มที่ หมั่นฝึกใจให้หยุดนิ่งเรื่อยไป จนกว่าจะเข้าถึงพระ-
ธรรมกายกันทุกๆ คน